

U PROSTORIJAMA HUP-A U ZAGREBU ODRŽANA JE TRIBINA IZ PODRUČJA ŽELJEZNICA

Kakvu željeznicu želimo?

PRIPREMILA
Anđela Bogdan

U prostorijama HUP-a u Zagrebu održana je tribina Kakvu željeznicu želimo? na kojoj se okupilo više od 150 predstavnika znanosti, struke i industrije kako bi zajedno došli do ključnog odgovora na pitanje koje je bilo okosnica održane tribine

U povodu desete obljetnice djelovanja 9. svibnja 2018. Savez za željeznicu je u suorganizaciji s Hrvatskom udrugom poslodavaca i Hrvatskom gospodarskom komorom organizirao tribinu pod nazivom *Kakvu željeznicu želimo?* Tribina je održana u HUP-ovim prostorijama, a pokrovitelji skupa bili su predsjednica RH Kolinda Grabar-Kitarović i Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

Cilj Tribine bio je poboljšati komunikaciju između javnoga sektora, željezničkih tvrtki, novih prijevoznika, industrije i znanosti te podići razinu svijesti o ulozi željeznice kao javne usluge u demografskoj obnovi RH, pri čemu se fokus vraća na korisnika željezničkog prijevoza kao ključnog dionika. Restrukturiranje željezničkog sektora u Hrvatskoj traje od

1995., a sada se pokreće nova faza restrukturiranja koja se ponovno osmišljava u skladu s nacionalnim propisima i potrebama tržišta. Na tribini su podijeljena korisna iskustva i pozitivni primjeri drugih željeznica, a raspravljalo se i o mogućim smjerovima restrukturiranja. Zaključci usvojeni na Tribini priložit će se kao set preporuka i smjernica u raspravi o izradi Nacionalne razvojne strategije – Hrvatska 2030.

Kao podloga za održavanje Tribine i dokaz da je krajnje vrijeme da se donesu i provode odluke važne za strateško restrukturiranje željeznice bili su pokazatelji da je u zadnjih 28 godina željeznicu vodilo 25 uprava, da je u istome razdoblju sa željeznice otišlo 29.525 radnika te da je od novca predviđenog u Prometnoj

strategiji 1999. – 2015. samo 10 posto potrošeno za investicije u željezničku infrastrukturu, a 84 posto za investicije u cestovnu infrastrukturu. Dok je u Europi udio željeznice u putničkom prijevozu veći od osam posto, u Hrvatskoj on iznosi samo tri posto. Istodobno je udio željezničkog prijevoza u ukupnome opsegu teretnog prijevoza u EU-u veći od 28 posto, dok je u Hrvatskoj oko 17 posto. Strateški cilj EU-a jest taj da se do 2050. barem 50 posto roba i ljudi prevozi željeznicom. Nova faza restrukturiranja morat će ozbiljno uzeti u obzir poražavajuće podatke.

U prvome dijelu programa voditeljica Sektora za željeznice i žičare pri Ministarstvu infrastrukture Republike Slovenije Vlasta Kampos-Jerenec predstavila je uspješan primjer restrukturiranja Slovenskih željeznica. Ekonomski analitičar prof. dr. sc. Anto Bajo osvrnuo se na dosadašnje rezultate restrukturiranja željezničkog sektora u Hrvatskoj, napomenuvši da nakon 27 godina postojanja Republike Hrvatske Vlada RH mora

Sudionici panel-rasprave na tribini *Kakvu željeznicu želimo?*

uzeti željeznicu kao prioritet, smanjiti subvencije, poboljšati upravljanje imovinom, odabrati kompetentni kadar za vođenje društava, veći dio novca za investicije povlačiti iz EU-ovih fondova i umjesto novih zajmova za ceste, novac treba usmjeriti u glavne željezničke strateške pravce.

Usljediła je konstruktivna panel-rasprava na kojoj su se pokušali dati odgovori i smjernice za proces restrukturiranja kako bi Hrvatska uistinu dobila željeznicu kakvu korisnik zasluđuje. Panelu su se osim navedenih predavača pridružili i predsjednik Saveza za željeznicu Zoran Maršić, član Uprave-direktor tvrtke *Rail Cargo Carrier – Croatia d.o.o.* Milan Brkić, varaždinski župan Radimir Čačić i predsjednik Udruge *Lipa* Davor Huić. Na samome početku rasprave Brnjac i Bajo složili su se s time kako je u povijesti restrukturiranja napravljena ključna pogreška – ukidanje HŽ Holdinga koji je, prema njihovu mišljenju, bio ključan kao organizacija koja je trebala ponuditi potrebnu strukturalnu reorganizaciju u smislu povezivanja pojedinih HŽ-ovih društava u funkcionalnu cjelinu. Kazali su kako ni jedna reforma do sada nije provedena

s detaljnom analizom posljedica i stoga su napravljene velike pogreške koje su se mogle spriječiti. Zakon mora dati temelj za reorganizaciju željeznice, ali pogreške se mogu spriječiti samo strateški vođenom provedbom.

Kao dvije točke ključne za uspješnu reorganizaciju i smjer u kojemu bi nova faza restrukturiranja trebala ići Bajo je istaknuo kadrovsku politiku i stabiliziranje željezničkih društava. No čak i da se usvoje sve smjernice i provedu najbolje stručne analize, preduvjet za postavljanje prave strategije za novu fazu restrukturiranja jest kvalitetno kadrovanje na operativnoj razini.

Na pitanje o konkurentnosti i mogućoj privatizaciji HŽ Carga Brkić je odgovorio to da HŽ Cargo trenutno nema konkurenciju na tržištu, ali i da ne smatra da se liberalizacijom tržišta HŽ Carga oduzima dio "tržišnog kolača". Svi prijevoznici moraju raditi kao cjelina, skladno, u cilju povećavanja generalne konkurentnosti Hrvatske kao tržišta kako bi se stvorio učinkovitiji sustav za sve dionike. U ime poreznih obveznika koji plaćaju sve sadašnje reorganizacije, kao i one buduće, govorio je Davor Huić, postavivši općenito pitanje: "Treba li nam željeznica?",

"Što to porezni obveznici dobivaju zauzvrat?". Pitanje je elaborirao napominjući kako ni jedna Vlada ni jedna uprava do sada nije provela detaljnu analizu zašto je željeznica neophodna poreznim obveznicima, koje su koristi za građanstvo, analizu učinkovitosti i netransparentnog trošenja novca poreznih obveznika. Huić je pojasnio to da je u izradu prave strategije moguće krenuti tek nakon što se takva analiza provede. No, svi su se panelisti složili u jednome: željeznica se mora razvijati u skladu s javnim interesom i mora biti kralježnica Hrvatske, mora služiti građanima i tvrtkama. Zaključujući tribinu, predsjednik Saveza za željeznicu Zoran Maršić rezimirao je ciljeve takvih rasprava koje će Savez nastaviti organizirati: "Savez za željeznicu, čija je vizija Hrvatska u kojoj su javni prijevoz i željeznica okosnica održivog razvoja, na korist svih korisnika, smatra da je krajnje vrijeme da se donesu i počnu provoditi odluke važne za strateško restrukturiranje željeznice".

Izvor:

<http://www.hzpp.hr/odrzanatribina-saveza-zazeljeznicu?p=578&r=294&mp=294>